Fíggjarmálaráðið

Dagfesting:	30.09.2022
Mál nr.:	22/15728
Málsviðgjørt:	JEK
Ummælistíð:	N/A
Eftirkannað:	19. september 2022

Uppskot til

Løgtingslóg um broyting í løgtingslóg um avgjøld við skráseting av motorakførum
(Áseting og stigvís hækking av virðisgjaldinum á orkuvinarlig motorakfør)

§ 1

Í løgtingslóg nr. 33 frá 19. mai 2008 um avgjøld við skráseting av motorakførum, sum seinast broytt við løgtingslóg nr. 58 frá 2. mai 2022, verður

§ 3, stk. 3 orðað soleiðis:
"*Stk. 3.* Persónbilar, sum bara nýta ravmagn ella vetni til framdrift, og sum verða skrásettir í

1) 2025 skulu rinda 7,5% í virðisgjaldi av avgjaldsskylduga virðinum til og við kr. 100.000 og 11,25% í virðisgjaldi av avgjaldsskylduga virðinum omanfyri kr. 100.000,
2) 2026 skulu rinda 15% av avgjaldsskylduga virðinum til og við kr. 100.000 og 22,5% av avgjaldsskylduga virðinum omanfyri kr. 100.000,
3) 2027 skulu rinda 22,5% av avgjaldsskylduga virðinum til og við kr. 100.000 og 33,75% av avgjaldsskylduga virðinum omanfyri kr. 100.000 og
4) 2028 og fylgjandi ár 30% av avgjaldsskylduga virðinum til og við kr. 100.000 og 45% av avgaldsskylduga virðinum omanfyri kr. 100.000."

§ 2

Henda løgtingslóg kemur í gildi 1. januar 2023.

Kapittul 1. Almennar viðmerkingar

1.1. Orsakir til uppskotið
Við uppskotinum verður frítøkan av virðisgjaldinum á el- og vetnisbilar longd til 2023 og 2024. Frá 2025 verður virðisgjaldið sett í verk stigvíst.

Uppskotið er at síggja sum eitt av tveimum uppskotum, hitt er uppskot til broyting í løgtingslóg um meirvirðisgjald, at leingja stuðul til meirvirðisgjald og frítøku av virðisgjaldi á orkuvinarlig motorakfør í 2023 og 2024. Frá 2025 verður virðisgjaldið sett í verk stigvíst.

Í samtykta veðurlagspolitikkinum verður mælt til fleiri átøk at skunda undir orkuskiftið í Føroyum. Sum heild verður støði tikið í teimum tilmælum og málum, sum veðurlagsnevndin hjá ST, Intergovernmental Panel on Climate Change, IPCC, hevur sett fyri at skerja samlaða heimsútlátið av vakstrarhúsgassi við 45 prosentum í 2030. IPCC mælir eisini staðiliga til, at heimsins lond ikki hava meira útlát í 2050 enn trø, plantur og hav kunnu upptaka. Skotbráið er lutfalsliga stutt og fyri at røkka hesum, er neyðugt við greiðum átøkum beinanvegin. Tað er við hesum tilmælum í huga, at ætlanin er at leingja stuðulin til orkuvinarlig motorakfør.

1.2. Galdandi lóggáva
Sambært galdandi lóggávu rinda persónbilar, sum bara nýta ravmagn ella vetni til framdrift einki virðisavgjald.

1.3. Endamálið við uppskotinum
Endamálið við hesum uppskotinum og broyting í løgtingslóg um meirvirðisgjald er at leingja stuðul til meirvirðirsgjald og frítøku av virðisgjaldi á orkuvinarlig motorakfør í 2023 og 2024. Frá 2025 verður virðisgjaldið sett í verk stigvíst.

1.4. Samandráttur av nýskipanini við uppskotinum
Við uppskotinum verður skipanin við virðisgjaldsfrítøku fyri el- og vetnisbilar stigvíst sett úr gildi.

1.5. Ummæli og ummælisskjal
Uppskotið hevur ikki verið til hoyringar.

Hóast uppskotið ikki formliga hevur verið til hoyringar, hevur Fíggjarmálaráðið samskift við Akstovuna og TAKS um uppskotið.

Kapittul 2. Avleiðingarnar av uppskotinum

2.1. Fíggjarligar avleiðingar fyri land og kommunur
Inntøkurnar frá meirvirðisgjaldinum fara allar í landskassan. Tí ber landið kostnaðin, tá ið meirvirðisgjald verður afturrindað. Væntaði kostnaðurin av broytingini valdast, hvussu nógvir el-bilar verða seldir næstu árini.

TAKS hevur upplýst, at tað kostaði landskassanum um 6 mió. kr. í 2020 at endurrinda meirvirðisgjald í sambandi við el- og vetnis-akfør. Í 2020 vóru um 130 nýggir el-bilar skrásettir. Í 2021 kostaði tað landskassanum um 23 mió. kr. at endurrinda meirvirðisgjald í sambandi við el-, vetnis- og plug-in hybrid akfør. Frá 1. januar til og við 31. juli 2022 vórðu endurrindaðar áleið 19,2 mió. kr. í meirvirðisgjaldi í sambandi við el-, vetnis- og plug-in hybrid akfør.

Akstovan upplýsir, at fakturavirðið í miðal er 250 til 300 tús. kr. á einum nýggjum el-bili. Akstovan upplýsir eisini, at í løtuni verða skrásettir um 500 nýggir el-bilar árliga. Umleið 600 nýggj hybrid-akfør (HEV) og um 200 nýggj plug-in hybrid akfør verða skrásett árliga.

Hvør nýggjur el-bilur fær tí endurrindað 50 til 60 tús. kr. í miðal í meirvirðisgjaldi. Høvdu el-bilar rindað sama skrásetingargjald sum bensin- og diesel-bilar av fakturavirðinum, hevði hvør el-bilur rindað 150 til 200 tús. kr. í skrásetingargjaldi í miðal umframt meirvirðisgjald av fakturavirðinum.

Avgjaldsfrítøkan á el-bilar er tí kostnaðarmikil fyri landskassan. Hinvegin kunnu vit siga, at var eingin avgjaldsfrítøka á hesum akførum, høvdu el-bilar ikki verið kappingarførir við aðrar bilar, og tá hevði sera lítil søla verið av el-bilum. Í staðin høvdu verið seldir fleiri vanligir bensin- og dieselriknir bilar.

Kostnaðurin av at frítaka nýggjar el-bilar fyri skrásetingargjald sæst millum annað í, at inntøkan hjá landskassanum av skrásetingargjaldinum er lækkað úr um 186 mió. kr. í 2019 til mettar um 110 mió. kr. í 2022. Orsøkin er ikki bara sølan av nýggjum el-bilum, men eisini, at færri nýggir bilar verða skrásettir yvirhøvur.

2.2. Umsitingarligar avleiðingar fyri land og kommunur
Mett verður, at umsitingarligu avleiðingarnar av uppskotinum fara at vera avmarkaðar.

2.3. Avleiðingar fyri vinnuna
Mett verður ikki, at uppskotið við einari stigvísari lækking av stuðlinum til orkuvinarlig motorakfør fer at hava stórvegis avleiðingar fyri vinnuna.

2.4. Avleiðingar fyri umhvørvið
Saman við uppskotinum til broyting í løgtingslóg um meirvirðisgjald hevur uppskotið jaligar avleiðingar fyri umhvørvið.

2.5. Avleiðingar fyri serstøk øki í landinum
Uppskotið hevur ikki avleiðingar fyri serstøk øki í landinum.

2.6. Avleiðingar fyri ávísar samfelagsbólkar ella felagsskapir
Uppskotið hevur ikki avleiðingar fyri ávísar samfelagsbólkar ella felagsskapir.

2.7. Millumtjóðasáttmálar á økinum
Føroyar hava bundið seg til at fylgja Paris avtaluni um at minka útlátið av veðurlagsgassi. Við at stuðla einari grønari loysn til framdrátt av akførum minkar útlátið av CO_2.

2.8. Tvørgangandi millumtjóðasáttmálar

1. **Hoyvíkssáttmálin**
   Uppskotið hevur ongar avleiðingar fyri Hoyvíkssáttmálan.

2. **Evropiski mannarættindasáttmálin, EMRS**
   Uppskotið hevur ongar avleiðingar við atliti at EMRS.

3. **Sáttmáli Sameindu Tjóða um rættindi hjá einstaklingum, ið bera brek**
   Uppskotið hevur ongar avleiðingar við atliti at Sáttmála Sameindu Tjóða um rættindi hjá einstaklingum, ið bera brek.

2.9. Markaforðingar
Lógaruppskotið hevur ikki við sær markaforðingar.

2.10. Revsing, fyrisitingarligar sektir, pantiheimildir ella onnur størri inntriv
Lógaruppskotið hevur ikki ásetingar um revsing, fyrisitingarligar sektir ella pantiheimildir og ger heldur ikki onnur størri inntriv í rættindi hjá fólki.

2.11. Skattir og avgjøld
Lógaruppskotið er eitt avgjaldsuppskot, sum ber í sær, at virðisgjald stigvíst verður lagt á el- og vetnisakfør.

2.12. Gjøld
Lógaruppskotið hevur ikki ásetingar um gjøld.

2.13. Áleggur lógaruppskotið likamligum ella løgfrøðiligum persónum skyldur?
Lógaruppskotið leggur ikki skyldur á likamligar ella løgfrøðiligar persónar.

2.14. Leggur lógaruppskotið heimildir til landsstýrismannin, ein stovn undir landsstýrinum ella til kommunur?
Lógaruppskotið leggur ikki heimildir til landsstýrismannin, ein stovn undir landsstýrinum ella til kommunur.

2.15. Gevur lógaruppskotið almennum myndugleikum atgongd til privata ogn?
Lógaruppskotið gevur ikki almennum myndugleikum atgongd til privata ogn uttan rættarúrskurð.

2.16. Hevur lógaruppskotið aðrar avleiðingar?
Lógaruppskotið hevur ikki aðrar avleiðingar enn tær, sum eru nevndar omanfyri.

2.17. Yvirlit yvir avleiðingarnar av lógaruppskotinum

	Fyri landið ella landsmyndug-leikar	Fyri kommunalar myndugleikar	Fyri pláss ella øki í landinum	Fyri ávísar samfelags-bólkar ella felagsskapir	Fyri vinnuna
Fíggjarligar ella búskaparligar avleiðingar	Ja	Nei	Nei	Nei	Ja
Umsitingarligar avleiðingar	Ja	Nei	Nei	Nei	Nei
Umhvørvisligar avleiðingar	Ja	Nei	Nei	Nei	Nei
Avleiðingar í mun til altjóða avtalur og reglur	Ja	Nei	Nei	Nei	Nei
Sosialar avleiðingar			Nei	Nei	

Kapittul 3. Serligar viðmerkingar

3.1. Viðmerkingar til ta einstøku greinina

Til § 1
Við uppskotinum verður stigvíst lagt virðisgjald á el- og vetnisakfør.

Til § 2
Áseting um gildiskomu.

Fíggjarmálaráðið, 30. september 2022

Uni Rasmussen
landsstýrismaður

/ Bjarni Askham Bjarnason

Yvirlit yvir fylgiskjøl:
Fylgiskjal 1: Javntekstur